

Δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Ενότητα
Θρησκευτικά -Διδακτικό Υλικό - Γυμνάσιο - Σχέδια / υλικό μαθήματος
(http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=2&ep=51)

Νίκος Παύλου
Θεολόγος-Ιστορικός
ΜΑ, ΜTh

ΤΑΞΗ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Δ.Ε. 13: Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ
(σ. 60-62 του διδακτικού εγχειρίδιου)

1. Σκοπός της διδακτικής ενότητας

Η παρουσίαση των παραβολών ως τρόπου εξατομίκευσης της διδασκαλίας του Ιησού Χριστού και φανέρωσης του βαθύτερου περιεχομένου της.

2. Βασικοί στόχοι

Βασικοί στόχοι της διδακτικής ενότητας μαθήματος, στους οποίους μπορεί να επικεντρωθεί η προσπάθεια του καθηγητή, είναι οι εξής:

Να γνωρίσουν οι μαθητές:

α) το «πως», δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο μεταδιδόταν το χαρμόσυνο μήνυμα της Βασιλείας του Θεού, με ιδιαίτερη έμφαση στις παραβολές. Άλλοι τρόποι μετάδοσης της διδασκαλίας του Ιησού βρίσκονται σε άλλες διδακτικές ενότητες του βιβλίου και

β) την ανταπόκριση που είχε ο Ιησούς ως διδάσκαλος στο λαό της Γαλιλαίας κυρίως, αλλά και στους υπόλοιπους κατοίκους της Παλαιστίνης. Αυτό που θα παραμείνει στους μαθητές, δηλαδή «η εμπειρία», είναι το μεγαλείο της διδασκαλίας του Ιησού, κάτι που αναγνωρίστηκε από όλο το δυτικό πολιτισμό αλλά και πέραν αυτού, και αποτέλεσε βάση και σημείο αναφοράς μεγάλων παιδαγωγικών συστημάτων. Είναι ο σεβασμός του άλλου και η ανάπτυξη πνεύματος προσφοράς για όλους, σύμφωνα με το παράδειγμα που δίνει ο Χριστός μέσα από τη διδασκαλία του, χωρίς να αποκλείει οποιοδήποτε.

3. Προετοιμασία της διδασκαλίας

3.1 Θεολογικές –Επιστημονικές προϋποθέσεις

Ο 1^{ος} αι. μ.Χ. ήταν για την Παλαιστίνη η εποχή των διδασκάλων. Οι δάσκαλοι, εξαιτίας του ρόλου τους, κατείχαν εξέχουσα θέση στην ιουδαϊκή κοινωνία. Με επίκεντρο το Νόμο – σημείο αναφοράς του ιουδαϊκού λαού - και την ερμηνεία του δημιουργούνται σχολές νομοδιδασκάλων με επικεφαλής σπουδαίες προσωπικότητες. Πολλοί γίνονται μαθητές τους αναζητώντας απαντήσεις σε θρησκευτικά και εθνικά ερωτήματα. Τη σκυτάλη σε αυτή την προσπάθεια την έχουν οι Γραμματείς και οι φαρισαίοι. Οι πρώτοι, εκτός από επαγγελματική ομάδα, με αποκλειστική ενασχόληση τις πρακτικές εφαρμογές το Νόμου, είναι και ιδεολογικό κίνημα, ενώ οι δεύτεροι προερχόμενοι κυρίως από τα μεσαία στρώματα της ιουδαϊκής κοινωνίας, θέτουν τις μωσαϊκές διατάξεις στην υπηρεσία του τονισμού της υπεροχής των ιουδαίων έναντι των υπόλοιπων εθνών, συμπεριλαμβανομένων και των κατακτητών Ρωμαίων¹.

Κατεξοχήν διδάσκαλος ήταν και ο Ιησούς. Επίκεντρο της διδασκαλίας του ήταν η Βασιλεία του Θεού που είχε ήδη αρχίσει κι ήταν παρούσα με την έναρξη της δράσης του. Αυτή περιελάμβανε και θεωρητικό και πρακτικό μέρος. Δηλαδή, ο Ιησούς δίδασκε με το παράδειγμά του και με τα έργα του. Στο θεωρητικό μέρος ανήκει το κήρυγμα, με κορύφωση την Επί του Όρους Ομιλία, σύντομα Λόγια και Παραβολές, ενώ στο πρακτικό ανήκουν τα θαύματα που θεωρούνται και σαλπίσματα νίκης επί του κακού και «παράθυρα» που φανέρωναν τη Βασιλεία του Θεού μέσα στον κόσμο της φθοράς και της αμαρτίας. Αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο ο Χριστός δίδασκε για τον καινούριο κόσμο με τον ερχομό του οποίου εξαλείφονται οι αντίθετες δυνάμεις που ταλανίζουν τον άνθρωπο.

***

Η Καπερναούμ, πόλη της Γαλιλαίας, αποτελούσε τη βάση της διδασκαλίας και του έργου του Ιησού, ενώ η συναγωγή ήταν ο τόπος όπου κήρυξε πολλές φορές αλλά και επιτέλεσε θαύματα. Όπως είναι γνωστό προτιμούσε αγροτικούς και ημιαστικούς χώρους, ενώ τα ευαγγέλια δε μας έχουν διασώσει διδασκαλία του στα μεγάλα κέντρα της περιοχής, αν και υπάρχει υπαινιγμός για την παρουσία του και σε αυτά (Ματθ. 11, 21).

Στις συναγωγές συγκεντρώνονταν πολλοί για να τον ακούσουν, γνωρίζοντας ότι δεν περιφρονούσε τους ταπεινούς – όχι απαραίτητα οικονομικά αλλά θρησκευτικά - της ιουδαϊκής κοινωνίας (Τελώνες , Am-Haarez), όπως γίνονταν με άλλους διδασκάλους. Αρκετοί όμως ήταν και

---

¹ Αγουρίδης 1980, σ. 332

εκείνοι που προέρχονταν από θρησκευτικές ομάδες (Φαρισαίοι, πιθανόν και Ηρωδιανοί) που έψαχναν να βρουν κατηγορίες εναντίον Του.

***

Ο όρος Διδάσκαλος απαντάει στα ευαγγελικά κείμενα 49 φορές (12 στο Ματθαίο, 12 στο Μάρκο, 17 στο Λουκά και 8 στον Ιωάννη) και αναφέρεται στον Ιησού. Ο τρόπος της διδασκαλίας του ήταν απλός. Χρησιμοποιούσε εικόνες από την καθημερινή ζωή των ανθρώπων με τους οποίους έρχονταν σε επαφή και σκηνές από την αγροτική ζωή που όλοι οι ακροατές του γνώριζαν. Πάντως αυτό δε σημαίνει ότι ο λόγος του γίνονταν πάντα κατανοητός, κάτι που φαίνεται να τονίζεται στα ευαγγέλια, θέλοντας έτσι να αιτιολογηθεί και η συμπεριφορά του πλήθους στα γεγονότα του Πάθους.

***

Ειδικά για τις παραβολές, η βιβλιογραφία που δίνεται μπορεί να λειτουργήσει ως πρώτο ερέθισμα γι' αυτόν που θέλει να ασχοληθεί διεξοδικά με το θέμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά καιρούς έχουν προταθεί διάφοροι ορισμοί για το θέμα. Ενδιαφέρον είναι αυτός που προέρχεται από το ΛΒΘ² «...μία σκηνοθεσία συμβόλων, δηλ. εικόνων που προέρχονται από επίγειες πραγματικότητες για να δηλώσουν τις αποκαλυμμένες από το Θεό πραγματικότητες (την ιερή ιστορία, τη Βασιλεία...), και που χρειάζονται τις περισσότερες φορές ερμηνεία σε βάθος». Ο Σ. Αγουρίδης³ από τη μεριά του τονίζει ότι: «Δίνουν απλώς μία ιδέα περί των τρόπων ενέργειας του Θεού (σαν πατέρας προς το γιο του, σαν φίλος προς τον φίλο του...), ενώ ισχύει και γι' αυτές η αντιστροφή των αξιών της κοινωνίας που παρουσιάζεται και στην υπόλοιπη διδασκαλία του Ιησού⁴. Πάντως απαραίτητη προϋπόθεση για την κατανόησή τους είναι η πολύ καλή γνώση της Παλαιστίνης και των συνθηκών που επικρατούσαν σε αυτή κατά τον 1^ο αι. μ.Χ.

Σημαντικές όμως είναι και οι υπόλοιπες παρατηρήσεις του καθηγητή Σ. Αγουρίδη για τις παραβολές. Συνοπτικά αυτές είναι⁵:

- Ο Ιησούς προσπαθεί να πείσει τους ακροατές του να δουν την πραγματικότητα όπως αυτός τη βλέπει. Η πειστική δύναμη που βγαίνει από την ανθρώπινη εμπειρία αποτελεί τη δύναμη πειθούς της παραβολής.
- Χαρακτηριστικός είναι ο ερωτηματικός τύπος της παραβολής (π.χ. Ματθ. 6,27. Ματθ. 12,11) και ο έπαινος ορισμένης συμπεριφοράς (Λκ. 16,8).
- Αφειρητία της παραβολής είναι η ανθρώπινη πείρα (Λκ. 12,39. Λκ. 7,4 κ.α.), αλλά και μία προσωπική εμπειρία του Ιησού που μπορεί κάποιους να ξενίζει (Ματθ. 20,1-15).

---

² ΛΒΘ 1980, στ. 758

³ Αγουρίδης 2000, σ. 145

⁴ Σάντερς 1998, σ. 323

⁵ Αγουρίδης 2000, σ. 146-148

- Άμεση και έντονη πίεση, την οποία ασκούν οι απαιτήσεις που βγαίνουν από τις ιστορίες των παραβολών.
- Συγκέντρωση της προσοχής των αποδεκτών των παραβολών σε καίρια σημεία τους, που αφορούν την είσοδο στη Βασιλεία του Θεού, και κάλεσμα για μία αποφασιστική τους τοποθέτηση.
- Ζήτημα που προκύπτει κατά την εξέταση των παραβολών είναι οι παραλήπτες τους. Μπορεί αυτές να φαίνονταν απλές ιστορίες από την καθημερινή ζωή, μπορεί αυτός ο τρόπος διδασκαλίας να ήταν γνωστός στην Ανατολή, μπορεί να λέγονταν ενώπιον όλων, το ερώτημα όμως είναι: κατά πόσο ήταν εύκολη η κατανόησή τους από τα πλήθη που περιέβαλλαν τον Ιησού. Δηλαδή, με άλλα λόγια, ήταν το μέσον για να κατανοήσουν οι «όχλοι» το μήνυμα για τη Βασιλεία του Θεού ή αυτές αφορούσαν την ομάδα των μαθητών, που, και αυτοί, δυσκολεύονταν να συλλάβουν την αποστολή του δασκάλου τους (πρβλ. Μαθ. 16,13 κ.ε. και τα παράλληλα). Το πρόβλημα είναι σύνθετο και συνδέεται αφενός με το κήρυγμα του ιστορικού Ιησού και την προσπάθειά του να κινήσει τους ακροατές του σε δραστηριότητες υπέρ του ερχομού της Βασιλείας και αφετέρου με τις θέσεις της πρώτης εκκλησίας, όπως εκφράζονται στα ευαγγελικά κείμενα. Δηλαδή, ο ίδιος ο Ιησούς έβλεπε τον ίδιο το λαό που τον ακολουθούσε να τον οδηγεί στο Πάθος, γεγονός που σήμαινε, εκτός των άλλων, ότι δεν είχε κατανοήσει τη διδασκαλία του. Όπως τονίζει ο Σ. Αγουρίδης⁶, εφόσον ο λαός ήταν πωρωμένος, πράγμα που φαίνεται από τη Σταύρωση, αυτός «μιλούσε εν παραβολαίς περισσότερο για να συγκαλύψει τη διδασκαλία του από ανάξιους ακροατές παρά για να τους διευκολύνει να αντιληφθούν τι ακριβώς ήθελε να τους πει». Αυτό άλλωστε τονίζει και το χωρίο Μαθ. 13,11: «υμίν (:στους μαθητές) δέδοται γνώναι τα μυστήρια της Βασιλείας των Ουρανών, εκείνοις (: στο πλήθος) ου δέδοται».

Επομένως η διδασκαλία των παραβολών παρουσιάζει αρκετά ερμηνευτικά προβλήματα των οποίων γνώσης πρέπει να είναι ο διδάσκων την ενότητα, ενώ το ζήτημα που τίθεται είναι πως θα γίνει μία σωστή παρουσίαση των δεδομένων της καινοδιαθηκικής επιστημονικής έρευνας. Η απάντηση είναι ότι πρέπει να παρουσιαστεί με έναν απλό τρόπο και χωρίς καμία πρόθεση να εισέλθει η τάξη σε έναν σύνθετο προβληματισμό, ο οποίος άλλωστε δε φαίνεται να χρησιμεύει στους μαθητές του Γυμνασίου, ώστε αυτοί να κατανοήσουν ορθά μία σημαντική πτυχή της διδασκαλίας του Ιησού, τις παραβολές. Αυτό βέβαια σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι δε χρησιμοποιούνται τα πορίσματα των ερευνητών, που άλλωστε είναι η προϋπόθεση για μία σωστή και έντιμη διδασκαλία.

Οπότε, πρέπει να επισημανθούν οι λόγοι για τους οποίους ο Ιησούς χρησιμοποιούσε τις παραβολές, ωστόσο, να τονιστούν οι δυσκολίες της κατανόησής τους από όλους. Τέλος, όσον αφορά την παραβολή του απολωλότες προβάτου απαραίτητη είναι η τοποθέτησή της στη γενικότερη συνάφεια του Λουκά που αφορά τη συναναστροφή του

---

⁶ Αγουρίδης 2000, σ. 143

Ιησού με αμαρτωλούς και τελώνες. Η ίδια παραβολή στο Ματθαίο, όπως τονίζει ο καθηγητής Αγουρίδης⁷ «θέλει να δηλώσει το μέγεθος της αγάπης που έχει ο Θεός και πρέπει να έχει και η εκκλησία για τη ομάδα των νεαρών εκκλησιαστικών λειτουργών», δηλ. νεολαίων-ιεραποστόλων που φρόντιζαν για τη μετάδοση των λόγων του Κυρίου.

3.2 Ψυχοπαιδαγωγικές προϋποθέσεις

Αυτή η διδακτική ενότητα (13), του εγχειριδίου των Θρησκευτικών της Β' Γυμνασίου, φανερώνει μία σημαντική πτυχή της δράσης του Ιησού, αυτής του διδασκάλου. Θα πρέπει λοιπόν να σκεφτεί ο καθηγητής ποια θα είναι η σειρά παρουσίασης. Νομίζω ότι αυτό είναι προσωπική επιλογή του διδάσκοντα. Εφόσον όμως το μάθημα αυτό είναι το εισαγωγικό ενός σημαντικού κεφαλαίου του εγχειριδίου, μπορεί να ακολουθηθεί η εξής σειρά, ως προς την παρουσίαση των κυρίων μερών της ενότητας:

α) Ως προς την έννοια του δασκάλου. Χρησιμοποίηση του α' κειμένου που μιλάει για τη δράση του Ιησού ως διδασκάλου, γενικά, και για την αποδοχή του από το πλήθος.

β). Ως προς τις παραβολές. Οι παραβολές, με ανάγνωση της σχετικής σελίδας του βιβλίου (σ. 61) και των στίχων Μκ. 4, 33 και Μτ. 13, 35, αποτελούν σπουδαία μορφή μετάδοσης του χαρμόσунου μηνύματος. Με τη συζήτηση που θα επακολουθήσει θα εξαχθεί το συμπέρασμα ότι τελικά η κατανόηση των παραβολών δεν ήταν και τόσο εύκολη υπόθεση.

γ). Ως παράδειγμα, παραβολή του απολωλότες προβάτου,. Η παρουσίαση ενός παραδείγματος είναι απαραίτητη, ως πρακτική εφαρμογή αυτών που ακούστηκαν για τις παραβολές.

Σημαντικό είναι να ακουστούν οι λόγοι για τους οποίους ο λαός ακολουθούσε τον Ιησού: ο σεβασμός και η ευσπλαχνία που έδειχνε για τους «εκλελυμένους και ερριμένους» (Μτ.9,36) της ιουδαϊκής κοινωνίας, ο συγχρωτισμός του με τα άτομα της «γαλιλαϊκής ιχθυοοικονομίας» (ο όρος από το άρθρο του K.G. Hanson: *The Galilean fishing economy and the Jesus tradition*, BTH, 27,1997), πράγματα που τον διαφοροποιούσαν από τους υπόλοιπους ραβίνους. Βεβαίως μεγάλη ήταν και η προσήλωση του πλήθους, σαν ανταπόκριση στη διδασκαλία του Κυρίου, χωρίς αυτό να σημαίνει, ότι πάντα καταλάβαινε τους λόγους του, κάτι που αναφέρεται και στο Ματθ. 13, 11. Αυτή η ανταπόκριση πρέπει να τονιστεί, ώστε να φανεί η αγάπη ενός λαού, που ζώντας σε ένα θεοκρατικό περιβάλλον, είχε συνηθίσει να θεωρείται από τα μέλη των θρησκευτικοπολιτικών ομάδων (Φαρισαίοι, Ηρωδιανοί κ. α.) ότι βρισκόταν έξω από το πλαίσιο της ιουδαϊκής ευσέβειας, αφού δεν τηρούσε τις εντολές με τον τρόπο που αυτές οι ομάδες είχαν επιβάλλει. Και επομένως, αυτός ο κόσμος που ακολουθούσε τον Ιησού, σύμφωνα με την αντίληψη των ομάδων αυτών, δεν δικαιούταν των αγαθών που έφερνε η προνομιακή σχέση του «περιούσιου έθνους» με το Θεό (πρβλ. την παραβολή του τελώνη και του φαρισαίου, όπου θαυμάσια αντικατοπτρίζεται αυτή η κατάσταση).

---

⁷ Αγουρίδης 2000, σ. 202-203

3.3 Κοινωνικές προϋποθέσεις:

Στην ενότητα 13 δε φαίνεται να περιγράφονται γεγονότα που μπορεί να έχουν σχέση με την - ενδεχομένως - αρνητική κατάσταση κάποιων διδασκομένων (οικονομική, οικογενειακή, κοινωνική κ.α.), πράγμα που μπορεί να οδηγούσε σε συγκρίσεις, όχι πάντα ευχάριστες γι⁷ αυτά τα παιδιά. Επομένως θα χρειαζόνταν η παιδαγωγική ευαισθησία του καθηγητή για την αποφόρτιση του κλίματος της τάξης. Εκείνο όμως που πρέπει εδώ να γίνει κατανοητό από όλους τους μαθητές, είναι ότι ο Χριστός δέχονταν τους πάντες κοντά του, κανέναν δεν απέκλειε από τη διδασκαλία του και η ευσπλαχνία του τους αγκάλιαζε όλους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σήμερα, εποχή της παγκοσμιοποίησης, και όξυνσης των κάθε λογής ανισοτήτων που πιθανόν να αποτελούν και βιώματα των μελών μιας σχολικής τάξης.

4. Προσφορά του μαθήματος

- 4.1 Σύνδεση με το προηγούμενο μάθημα. Ο διδάσκων σε αυτή τη φάση της διδασκαλίας θα πρέπει να φροντίσει να βρει τρόπους που να «δένουν» το κεφάλαιο που προηγήθηκε με αυτό που θα επακολουθήσει. Έτσι θα κατανοήσουν οι μαθητές την ενότητα των πράξεων του Ιησού και τον κεντρικό στόχο της διδασκαλίας του, που ήταν η Βασιλεία του Θεού.
- 4.2 Τρόποι αφόρμησης. Η επικέντρωση του ενδιαφέροντος του μαθητή στην καινούρια ενότητα αποτελεί ένα κομβικό σημείο του μαθήματος. Από εδώ θα εξαρτηθεί, σε μεγάλο βαθμό, η συνέχεια του ενδιαφέροντος του μαθητή. Γι' αυτή την διδακτική ενότητα (13) οι τρόποι επικέντρωσης μπορεί να είναι:

α) Η αξιοποίηση μιας εικόνας του βιβλίου. Η εικόνα της σελίδας 61 που αποδίδει πολύ επιτυχημένα την προσήλωση του πλήθους στη διδασκαλία του Κυρίου. Οι μαθητές, αφού τη σπουδάσουν, καλούνται να κάνουν μια μικρή συζήτηση για τα συμπεράσματα που έβγαλαν.

β) Ο προβληματισμός και συγχρονισμός της θεολογικής σκέψης. Μικρή συζήτηση για το αν πρέπει να υπάρχουν πρότυπα διδασκαλίας. Έπειτα, ο καθηγητής οδηγεί την τάξη στο μεγάλο πρότυπο που είναι ο Χριστός και κινεί το ενδιαφέρον των μαθητών για αυτά που θα επακολουθήσουν.

γ) Η αξιοποίηση ιστοσελίδας του διαδικτύου. Αν το σχολείο διαθέτει σύνδεση με το internet, που είναι προσιτή στο τμήμα, ο καθηγητής μπορεί να ανατρέξει στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.historian.net/step5 και συνεχίζει με αυτές που προτείνονται από την τοποθεσία. Με αυτόν τον τρόπο ο μαθητής μπορεί να γνωρίσει μέσα από ένα εικονικό ταξίδι τους τόπους διδασκαλίας του Ιησού.

δ) Η διανομή στους μαθητές χάρτη της Παλαιστίνης, στον οποίο φαίνονται οι τόποι στους οποίους έδρασε ο Ιησούς ως διδάσκαλος. Ακολουθεί συζήτηση γιατί δεν προτιμούσε τα αστικά κέντρα, αλλά τα μέρη στα οποία έμεναν, κατά κανόνα, οι καταφρονεμένοι της ιουδαϊκής κοινωνίας.

ε) Ανάγνωση της εισαγωγής της διδακτικής ενότητας από το βιβλίο σε συνδυασμό με τη διπλανή εικόνα του Χριστού (σελ. 60) και με ιδιαίτερη έμφαση στα ερωτήματα που παρατίθενται για να επακολουθήσει η προσφορά.

5. Παρουσίαση – ανάλυση

Η σειρά που προτείνεται για την ανάλυση της ενότητας έχει τονιστεί παραπάνω, στις «ψυχοπαιδαγωγικές προϋποθέσεις» της διδασκαλίας. Το δύσκολο βέβαια είναι να τιθασευτεί όλος αυτός ο πλούτος υλικού σε μια διδακτική ώρα. Προκρίνεται, λοιπόν, ο εξής τρόπος:

Με δεδομένο το ενδιαφέρον της τάξης διαβάζεται το κείμενο α'. Γίνεται κατόπιν σύντομος υπομνηματισμός όλων των στίχων της Καινής Διαθήκης που έχει το σχολικό βιβλίο και χρησιμοποιούνται τα σχετικά ερμηνευτικά της σελ. 61, ενώ παράλληλα οι μαθητές έχουν ανοιχτή την Καινή Διαθήκη στα σχετικά εδάφια. Αυτό βοηθάει για να εξοικειωθούν με το ιερό κείμενο και να μπορέσουν να δουν τους στίχους που έχει το εγχειρίδιο, μέσα στη συνάφεια τους.

Με την ανάγνωση των εδαφίων Μκ. 4, 33 -34 και Μτ. 13, 35 αρχίζουν οι μαθητές να αντιλαμβάνονται τον προβληματισμό των παραβολών. Το ζήτημα είναι αν κατόπιν θα διαβαστεί το σχετικό κείμενο που αναφέρεται σε αυτές (*Οι παραβολές του Χριστού* σελ. 61) ή θα αναλάβει ο καθηγητής να εξηγήσει τη σημασία τους χωρίς τη βοήθεια του βιβλίου. Προκρίνω τον πρώτο τρόπο, εξηγώντας παράλληλα τις δύσκολες έννοιες (βλ. τις θεολογικές - επιστημονικές προϋποθέσεις). Σε αυτό το στάδιο η αναγραφή των καίριων σημείων στον πίνακα βοηθάει στην καλύτερη κατανόησή τους.

Η παρουσίαση της παραβολής του απολωλότες προβάτου ακολουθεί εδώ την παράδοση του Λουκά.

Καλό είναι, λοιπόν, να διαβαστούν από την Καινή Διαθήκη οι στίχοι Λκ. 15. 1 κ.ε., ώστε να γίνει κατανοητή με συγκεκριμένο τρόπο, η ένταξη της παραβολής μέσα στο σχήμα της διδασκαλίας του Ιησού. Αυτό το μέρος της διδασκαλίας τελειώνει με ανάγνωση των παραβολών του κρυμμένου θησαυρού και του πανάκριβου μαργαρίτη, χωρίς περαιτέρω ανάλυση.

6. Επίλογος

Τα βασικά στοιχεία του μαθήματος θα διαβαστούν από την τάξη. Είναι μία καλή ευκαιρία για ανακεφαλαίωση αυτών που διδάχτηκαν. Όμως εκείνο που επείγει εδώ, είναι να τονιστεί και πάλι το κεντρικό ζήτημα της διδασκαλίας του Ιησού, δηλ. η Βασιλεία του Θεού, που αποτελεί τη βασική αρχή του χριστιανισμού και έχει επηρεάσει σημαντικές πτυχές του δυτικού πολιτισμού.

7. Εμπέδωση του μαθήματος- Πρακτικές εφαρμογές

Χρησιμοποιούνται οι ενδιαφέρουσες ερωτήσεις της επεξεργασίας του σχολ. βιβλίου, για ν' αρχίσει μία συζήτηση με τους μαθητές από την οποία θα ακουστούν και οι γνώμες τους για την επίδραση που θα είχε ένας δάσκαλος που θα ακολουθούσε σήμερα το παράδειγμα του Ιησού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές:

Καινή Διαθήκη

Σχολικό Εγχειρίδιο Β' Γυμνασίου (Γ. Τσανανάς –Απ. Μπάρλος, *Καινή Διαθήκη. Ο Ιησούς Χριστός και το έργο του*, Αθήνα 2007)

Βοηθήματα:

ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ Σάββας 1980: *Ιστορία των χρόνων της Καινής Διαθήκης*, Θεσσαλονίκη.

ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ Σάββας 2000: *Ματθαίος ο Ευαγγελιστής*.

Γιοκαρίνης Κ. 1998: *Η διδακτική και παιδαγωγική του Ιησού*, Αθήνα.

ΚΑΡΑΒΙΔΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης 1967: *Παραβολαί*, στη ΘΗΕ, τ. 10, σσ. 19-22, Αθήνα.

ΚΑΡΑΒΙΔΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης⁷2006, *Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη.

DUFOUR X.L. (εκδ.) 1980: *Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας (ΛΒΘ)*, μετ. από ομάδα, Αθήνα.

ΣΑΝΤΕΡΕ Ε.Π. 1998: *Το ιστορικό πρόσωπο του Ιησού*, Αθήνα.

ΤΣΑΝΑΝΑΣ Γ. 1999: *Διδακτική προσέγγιση των παραβολών του Ιησού*, Θεσσαλονίκη.